מודעה ראשונה בסדרה

אוצר החכמה - צועדים קדימה

חידושים ושיפורים בגרסה 6.0

חדש חדש!

ספרים חדשים

נוספו כ-5000 ספרים חדשים למאגר, בהם ספרים שימושיים ביותר, כגון: **ש"ס 'עוז והדר' המורחב** - 25 כרכים, **ספרי ה'חזון איש'** זצ"ל - 8 כר', **ציץ אליעזר** -24 כר' **נטעי גבריאל** - 24 כר', **פתחי חושן** - 9 כר' **ילקוט יוסף** - 27 כר', **משנת יוסף** - 15 כר' **טבעת החושן** - 5 כר' ועוד ספרים רבים וחשובים מאוד.

סוף סוף!

בחירת קטע מצולם והפיכתו לטקסט חי

מסמנים קטע ע"ג הדף המצולם ובלחיצת מקש הוא מפוענח לטכסט (בטכנולוגית OCR). כדי לשפר את איכות הפיענוח, ניתנת אפשרות הגהה נוחה ושימושית ע"י השוואת הטכסט לתמונה.

פריצת דרך!

תצוגה מקדימה

תצוגה מקדימה של כותרות העמודים או דפי הספר ע"ג המסך הראשי, מוגעים בקלות ומאפשרים 'הצצה' מהירה בתוכן הספר ללא פתיחתו.

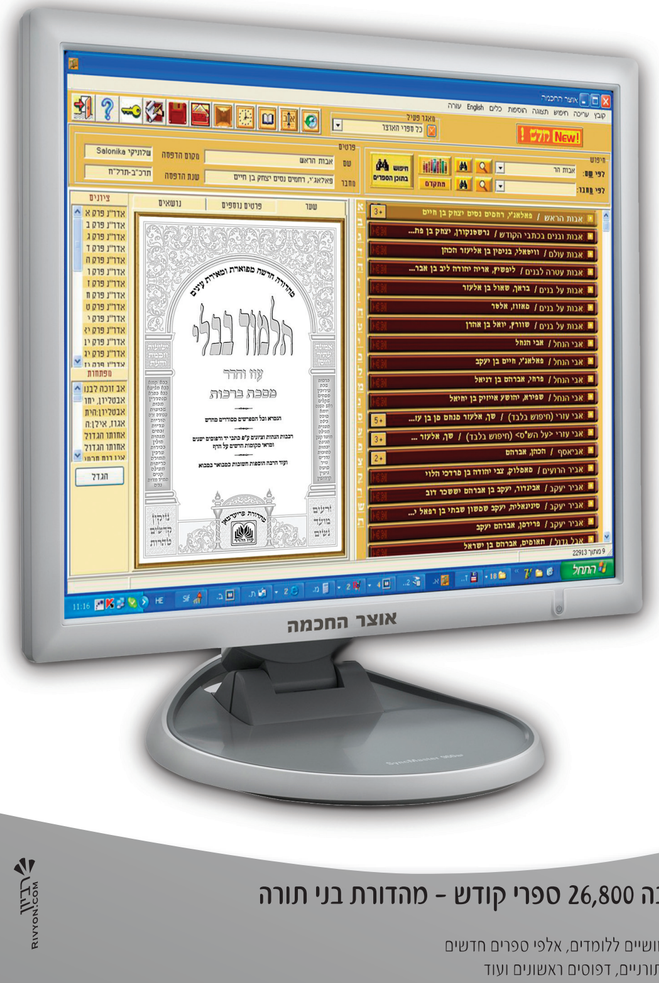

יעילות!

חיפוש חופשי

א. הרחבנו את אפשרות החיפוש החופשי לפי מילה, והוא כולל עכשיו כ-20,000 ספרים (במקום 15,000)
ב. ייעול אפשרות החיפוש - אפשרות תנועה בין תוצאות החיפושים תוך כדי צפיה מיידית בתוצאות, ללא צורך בפתיחת הספר.

מיוחד!

ספרי 'בית הספרים הלאומי'

קיבלנו רשותם לצרף למאגר כ-300 ספרים נדירים ועתיקים ביותר ביניהם אינקנבולות, דפוסים ראשונים מלפני למעלה מ-500 שנים, וכתבי יד קדמונים.

דוגמאות חיפושים מאוצר החכמה!

ע"י כתיבת מילה או רצף מילים ולחיצה על כפתור "חפש", תערוך התוכנה חיפוש בטקסטים של כ - 20,000 ספרים מתוך המאגר.

עם התקרב ימי הפורים, שמענו מקשים בשם הגרי"פ פערלא זצ"ל דכיון דנכסיהם של עמלק אסורים בהנאה, היאך לקחו מרדכי ואסתר את בית המן שחייבים מן התורה לנתצו ולאבדו.

חיפשנו ב'אוצר החכמה' היכן מופיעות המילים "בית המן" והמילים "הנאה" או "עמלק" בסמיכות זו לזו. כהרף עין קיבלנו למעלה ממאתים תוצאות בענין זה, כשהמילים המבוקשות מסומנות בסימן צהוב, ובלחיצת מקש קלה ניתן לעבור מתוצאה לתוצאה.

שים לב היטב! בתוך מספר שניות "תוכנת אוצר החכמה" עברה על תוכנם של 20,000 ספרים (שהם כחמשה מליון עמודים) מרישא ועד גמירא, ומצאה מאות מקורות לנושא שביקשת... האין זה מדהים ובלתי יאמן ?

מועדים וזמנים — טענא דקרא — יד יוסף — ישבב סופר

מועדים וזמנים

וכמבואר ברמבים פ"ה דשלכים, ולכן כשנתן להם רשות לאבד שונאיהם מיהרו לאבד הרשעים הפעלקים, ואיש דכתיב 'ובביזה לא שלחו את ידם' וכן כתיב, «בימים ההיא נתן המלך אחשורוש לאסתר המלכה את בית המן», וקשה הא המצות לאבד כל אשר לעמלק אפילו שור או שה כדי לאבד זכרם וכמובאר בהפרשה בשמואל א, וכן במכילתא דפסיקתא זוטרתא ומובא ברש"י פ"ט ס תצא, ולמה לא השתדלו לקיים המצות כלשהיה, ולדברינו ניחא שלא נתבטלו לקיים המצוה שלא חל עליהם כלל ורצו רק לנקום נקמתם מתאמבדים העמלקים שמצות הזרע לאבד האומה לגמרי, וגם לא קיימו בזה מצוה, רק העמלקים היו שונאי ישראל וכפיר הרגו אותם, אבל בביזה לא שלחו ידם, ובביאת משיח צדקינו כשנבוא לקיים בשלימות המצוה, מתה המחה זכר עמלק ... ולעמלק ולכתו גם לא יקבוהו, ליקו

טענא דקרא

בים ההוא נתן המלך אחשורוש לאסתר המלכה את בית המן, רבנו בחיי ס"פ בשלח כתב דנכסי עמלקים אסורין בהנאה כדאיתא במכילתא שלא יאמרו גמל זה משל עמלק, רחל זה כו', ולכך בבזה לא שלחו את ידם ע"ש, וקשה איך נטלה אסתר את בית המן, אבל נראה דזה דוקא אם נהרג במלחמה דנראה שנוטלין הנכסים מהם ועי"ז נזכו שמם מה שאין כן כאן שהמלך הרגו,

יד יוסף

עתה לך והבית את עמלק והתרחמתם את כאשר לו וגו' וכביל. ושוב עתה ראיתי בבאורו של הה"ג ר' יהודם פרלא ז"ל על סהמ"ל להרס"ג ז"ל שבוה ס' שב"ל דלייק עפ"יש (אסתר ח' ה') ותשם אסתר את מרדכי על בית המן, והלא המן מזרע עמלק הי', ובעמלק כל אשר לו משור עד חמור וכו' בכלל המצות לאמתת זכרו, וכמבואר בקרא (שמואל א' ט"ו) ובמכילתא (פרס בשלח) ובפי' רש"י (פרס תצא) וברבינו בחיי (שם) דהבל אסור בהנאה וצריך אבוד. כדי שלא יאמרו שור זה וכו', ואי"כ תארך לקוח את בית המן שחייבים מן התורה לנתצו ולאבדו ואסור בהנאה ע"ש, (ואולי כלאורה אפ"ל בזה. כי נתתיו בית המן ראבנו אי אפשר. מצד אימתת המלך שלא לאבד רכוש המדינה וכמ"ש לקמ"ש בזה. ונם לא שייך איסור הנאה מרכוש ושל המן כי קיבל בית המן בתמונה מאת המלך. וכבר אין זה עוד רכושו של המן. אלא רכוש המלך.

הר אפרים על המכילתא

מכילתא פרשת בשלח — הר אפרים — סב

לא לקחו רכושם לפי שמכרו אותם עמלק לשמות המלך והמתת קמה מכיל לחם לא המתיר לא בכתב ומצוה על בשר המחמה לא יאכל עמלק, ומה קמה לא יקבוהו אסתר לא בית המן הרי הוא עמלק ומ גר דיר לאמרך לאמרו

מרומי נפתלי

בישוב לקיחת בית המן הגם דממון עמלק אסור בהנאה

בים ההוא נתן המלך אחשורוש לאסתר המלכה את בית המן שורר הירודיים. (מ"ח מ"א)

וכתבו האחרונים ליישב עפ"י שיטת התינוק דנשים אינן מחויבות במצות מחיית עמלק, באופן דלפ"ז באשר ניתנה הבית לאסתר לא היה לחורים ממון זה, ומאחר שכן המכון בשוחה של אסתר שם הבית כאשר ניתנה למרדכי. ובעוד

מצות מחיית עמלק הוא, המשמע דצריך למחות כל סמנם.

כבר עמדו בזה רבותא על שמרדכי ואסתר לקחו את בית המן, והלא המן האגגי עמלקי היה, (ובמבואר בגמרא ז. דעיקר פרשת המלוה היא פרשה של מחיית עמלק מראוייתא), ואשר לפי"ז מן הדין שאסור להשתמש בממונו, כמבואר

קובץ אור הדרום

שאין מאכזרין כל נכסי עמלק הוא, דא"כ הה"ל כקרא לא חרם (עדמשא"ב בעיה"ז), אבל כ' רשיטת רש"י כבה הוא דלא משש"כ רבינו בחיי (ס"פ בשלח) שהרשים עמלק אסור בהנאה ולפי' רבינו בחיי, ע"ב החיוב מה"ה שעל רכוש עמלק אין נדון פשוט איבוד וכרם אלא משום שאסור בהנאה, והדבא הקי' אין השחמש מרדכי בבית המן וכן אמאר לא החירבו הבינה (ע"ד דר"ק שה"א טו, ח. ובמלכ"ה שם).

משלחן מלכים

בגמרא אסתר (ח, א): «בים ההוא נתן המלך אחשורוש לאסתר המלכה את בית המן וגו' ותשם אסתר את מרדכי על בית המן».

הנה שלל עמלק אסור בהנאה וצריך לאבדו (עי' רבינו בחיי פרס בשלח, וי"ה ברש"י ובמכילתא פרס בשלח), (וא"כ תמוה איך התור למרדכי לקחת שלל עמלק.

(ע' בפי' ר"מ פערלא לרס"ג סוף מ"ג נט. שדן לומר שהמן לא היה מזרע עמלק, דבריו נפרחים

הר אפרים על המכילתא

מכילתא פרשת בשלח — הר אפרים — סב

לא לקחו רכושם לפי שמכרו אותם עמלק לשמות המלך והמתת קמה מכיל לחם לא המתיר לא בכתב ומצוה על בשר המחמה לא יאכל עמלק, ומה קמה לא יקבוהו אסתר לא בית המן הרי הוא עמלק ומ גר דיר לאמרך לאמרו

ולעמלק ולכתו גם לא יקבוהו, ליקו

עד מדמסיל מלד לד

דדרים זד נמן דיד סמנוס נד

איל השחר

בהמה זו משל עמלק היתה. יל"ע אם הדין הוא שצריכים להשמיד את כל חפציהם או רק מה שיכול להיות ניכר ממנו שם עמלק, והנה במגילת אסתר כתוב שמרדכי לקח את בית המן ואע"פ דהמן הי' מזרע עמלק, וי"ל שבית המחובר לקרקע אין איסור (ובהקדמה לשו"ת עונג יו"ט כתב שאיסור זה הוא רק לאחר שהורגים את כל האנשים).

קובץ כרם ציון

סמנו ונתנו לו הוא רק מחמת חסא זה שהמל על הנאן והבקר.

ומסו"כ יש להוקשות על מרדכי ואסתר שלקחו את בית המן שהי' מזרע עמלק, והלא כל אשר לו בכלל המצוה לאמוה, אכן לשיטת זו דעשה של מחיית עמלק אינו מוטל,אלא על המלך א"ש כי מרדכי ואסתר לא היו מלכי ישראל אז בגולה. וכן דוד לא הי' עוד מלך בזמן ששאול? הי' עוד הי. בהוראת דוד

כנסת חיים

היה וכל אשר לו משור ועד חמור בכלל המצוה למחות זכרו וכמבואר בקרא (שמואל א' ט"ו) ומכילתא (פ"פ בשלח) וכו' וא"כ היאך לקחו להם את בית המן שחייבין מן התורה לנתצו ולאבדו ואסור בהנאה וכו' וכתב הכ (רס"ב ע"ג) „אלא שאפשר לומר בזה כ"ש מאי דאמרינן בירושלמי ובמות (פ"ב ה"ו) כי המן בן המדתא, וכי בן המדתא הוה אלא צורר בן צורר ע"ש. וכבר חמה מהר"ש יפה ז"ל ביפה כראה שם מהיכן פסיקא לזו כ"כ דלאו בן המדתא הוה ע"ש ובמש"כ בשורר קרבן שם, אבל לפמש"כ נראה דשפיר פסיקא לזו דע"כ לא היה המן לנתצו ולאבדו ואסור בהנאה. אלא נראה כדעת הר"א והרמב"ן ז"ל וסיעתם, דעשה דתמחה את זכר עמלק לא הטיל הכתוב אלא על המלך. וכיון שהיו בגולה ואין מלך בישראל לכן לא היתה אז נהנות מצוה זו

מנחת אהרן

כיצד הותר למרדכי ליטול ביתו של המן

כתוב במגילת אסתר בפ"ח "בים ההוא נתן המלך אחשורוש לאסתר המלכה את בית המן וגו' ותשם אסתר את מרדכי על בית המן". והנה כתב רבינו בחיי שמרדכי נוהר מליהנות משלל המן כמובאר בפסוק "ובבזה לא שלחו את ידם" משום שנכסי עמלק אסורים בהנאה דס"ל לרבינו בחיי לפי רש"י הוא משום שע"י

למלך מסילא לא חשיב בית המן אלא בית אחשורוש ומרדכי ואסתר קיבלו מאחשורוש אלא מהמן. שהרי זה ודאי שאם עמלק מכר את נתן ביתו לגוי אחר וחשיבאל קנה מהגוי אינו מתחייב בסמיחה.

אך יש להתבונן בזה, הרי האיסור לפי רש"י הוא משום שע"י

יד יוסף

והנה תנאון רי"י פרלא בספר המצות לרס"ג (עשין נט) הקשה איך לקח מרדכי את בית המן דכי ביום ההוא נתן המלך אחשורוש לאסתר המלכה את בית המן, והלא הי' מזרע עמלק ומצות לאבד רכושו עייש דרצה להוכיח מזה כסיפות הראיונים הנ"ל דהמצוה רק על המלך, ובימים ההם אין מלך לישראל.

עוד הקשה כמ' משך חכמה (פ' כי תצא) משמעאל (א כז) דדוד הרג לגר עמלק ולקח את צאנו, הרי דלא אבד רכושו, וחידש דעל ד'חיחיד אין חיוב לאבד רכוש, וצ"ב.

וביותר יש להקשות מפרשה מפורשת בחורה

ליקוטי שושנים

ומה שכתב דרב ירוחם פישל פערלא בפי' על סה"מ לרס"ג ז"ל דף רס"ב להביא סיעתא לסברת הרא"מ, מאסתר המלכה ומרדכי מזה שקבלו את ביתו של המן, מדהתיב ביום ההוא נתן הגוי, וכתיב ותשם אסתר את מרדכי על בית המן, ור"ל פרש"י פ"ם תצא, ור' בחיי ז"ל שם, דהכל אסור בהנאה וצריך אבוד, כדי שלא יאמרו שור זה של עמלק, גמל זה של עמלק. וא"כ, היאך לקחו להם את בית המן שחייבין מן התורה לנתצו ולאבדו ואסור בהנאה. אלא נראה כדעת הרא"ם והרמב"ן ז"ל וסיעתם, דעשה דתמחה את זכר עמלק לא הטיל הכתוב אלא על המלך. וכיון שהיו בגולה ואין מלך בישראל לכן לא היתה אז נהנות מצוה זו

קובץ מוריה

לשיטתי' שה"ת דברים כ"ה רי"ש (ואבן עורא שם) איתו נכסי עמלק בתמחה וכו' (וכן כבר העיר הגרי"ם בסה"מ רס"ג, מ' ביט וס, בנטילתם לבית המן, ע"ש עמוד רס"ב א' בהסמר, שהדיב שהי' מדין הרוגי מלך נכסיהן למלך, ודנאשאחורוש קא יקו, והיינו דכתיב אסתר ה' ז' דמשום דחליתיו אצין נתתי ביתו לכם ושריא, ע"ש. וכן אומרים דהואיל המן

יינה של תורה

ח. ב. ותשם אסתר את מרדכי על בית המן.

והרי אין להנות מעמלק וכן עשו, שנאמר „ובבזה לא שלחו את ידם".

אבל מובא (מגילה ט"ז) כי המן עבדו של מרדכי היה. **ועבד שקנה נכסים עבד לפי** הנכסים למי, (שם ט"ז) ומה

רנת יצחק

והנה כתמלמלת דרפכ"ה ס"ק כמלא וכפ"ה רכה ס"ק ג' מתחם לא זכר מעמלק מתחת כמסיב, ר' יוסקב אחר עלא אתרי לאין זה של עמלק וכו', הרי לפי רסים על עמלק הוא כלל אתמיס בהמחם לא זכר מעמלק המיקון לאמרו, ומ"ר מ"ב כזה לקמן בתנין ספרשיות (פרקס ה"ם) עייש. ביוה בהמ"ר חם בן ביוה.

קובץ כרם ציון

הנה כתב הגרי"פ פערלא ז"ל על סהמ"ל להרס"ג ז"ל שבוה ס' שב"ל דלייק עפ"יש (אסתר ח' ה') ותשם אסתר את מרדכי על בית המן, והלא הי' מזרע עמלק ומצות לאבד רכושו עייש דרצה להוכיח מזה כסיפות הראיונים הנ"ל דהמצוה רק על המלך, ובימים ההם אין מלך לישראל.

עוד הקשה כמ' משך חכמה (פ' כי תצא) משמעאל (א כז) דדוד הרג לגר עמלק ולקח את צאנו, הרי דלא אבד רכושו, וחידש דעל ד'חיחיד אין חיוב לאבד רכוש, וצ"ב.

וביותר יש להקשות מפרשה מפורשת בחורה

ליקוטי שושנים

ומה שכתב דרב ירוחם פישל פערלא בפי' על סה"מ לרס"ג ז"ל דף רס"ב להביא סיעתא לסברת הרא"מ, מאסתר המלכה ומרדכי מזה שקבלו את ביתו של המן, מדהתיב ביום ההוא נתן הגוי, וכתיב ותשם אסתר את מרדכי על בית המן, ור"ל פרש"י פ"ם תצא, ור' בחיי ז"ל שם, דהכל אסור בהנאה וצריך אבוד, כדי שלא יאמרו שור זה של עמלק, גמל זה של עמלק. וא"כ, היאך לקחו להם את בית המן שחייבין מן התורה לנתצו ולאבדו ואסור בהנאה. אלא נראה כדעת הרא"ם והרמב"ן ז"ל וסיעתם, דעשה דתמחה את זכר עמלק לא הטיל הכתוב אלא על המלך. וכיון שהיו בגולה ואין מלך בישראל לכן לא היתה אז נהנות מצוה זו

מנחת אהרן

כיצד הותר למרדכי ליטול ביתו של המן

כתוב במגילת אסתר בפ"ח "בים ההוא נתן המלך אחשורוש לאסתר המלכה את בית המן וגו' ותשם אסתר את מרדכי על בית המן". והנה כתב רבינו בחיי שמרדכי נוהר מליהנות משלל המן כמובאר בפסוק "ובבזה לא שלחו את ידם" משום שנכסי עמלק אסורים בהנאה דס"ל לרבינו בחיי

קובץ אור הדרום

שאין מאכזרין כל נכסי עמלק הוא, דא"כ הה"ל כקרא לא חרם (עדמשא"ב בעיה"ז), אבל כ' רשיטת רש"י כבה הוא דלא משש"כ רבינו בחיי (ס"פ בשלח) שהרשים עמלק אסור בהנאה ולפי' רבינו בחיי, ע"ב החיוב מה"ה שעל רכוש עמלק אין נדון פשוט איבוד וכרם אלא משום שאסור בהנאה, והדבא הקי' אין השחמש מרדכי בבית המן וכן אמאר לא החירבו הבינה (ע"ד דר"ק שה"א טו, ח. ובמלכ"ה שם).

משלחן מלכים

בגמרא אסתר (ח, א): «בים ההוא נתן המלך אחשורוש לאסתר המלכה את בית המן וגו' ותשם אסתר את מרדכי על בית המן».

הנה שלל עמלק אסור בהנאה וצריך לאבדו (עי' רבינו בחיי פרס בשלח, וי"ה ברש"י ובמכילתא פרס בשלח), (וא"כ תמוה איך התור למרדכי לקחת שלל עמלק.

(ע' בפי' ר"מ פערלא לרס"ג סוף מ"ג נט. שדן לומר שהמן לא היה מזרע עמלק, דבריו נפרחים

הר אפרים על המכילתא

מכילתא פרשת בשלח — הר אפרים — סב

לא לקחו רכושם לפי שמכרו אותם עמלק לשמות המלך והמתת קמה מכיל לחם לא המתיר לא בכתב ומצוה על בשר המחמה לא יאכל עמלק, ומה קמה לא יקבוהו אסתר לא בית המן הרי הוא עמלק ומ גר דיר לאמרך לאמרו

ולעמלק ולכתו גם לא יקבוהו, ליקו

עד מדמסיל מלד לד

דדרים זד נמן דיד סמנוס נד

איל השחר

בהמה זו משל עמלק היתה. יל"ע אם הדין הוא שצריכים להשמיד את כל חפציהם או רק מה שיכול להיות ניכר ממנו שם עמלק, והנה במגילת אסתר כתוב שמרדכי לקח את בית המן ואע"פ דהמן הי' מזרע עמלק, וי"ל שבית המחובר לקרקע אין איסור (ובהקדמה לשו"ת עונג יו"ט כתב שאיסור זה הוא רק לאחר שהורגים את כל האנשים).

קובץ כרם ציון

סמנו ונתנו לו הוא רק מחמת חסא זה שהמל על הנאן והבקר.

ומסו"כ יש להוקשות על מרדכי ואסתר שלקחו את בית המן שהי' מזרע עמלק, והלא כל אשר לו בכלל המצוה לאמוה, אכן לשיטת זו דעשה של מחיית עמלק אינו מוטל,אלא על המלך א"ש כי מרדכי ואסתר לא היו מלכי ישראל אז בגולה. וכן דוד לא הי' עוד מלך בזמן ששאול? הי' עוד הי. בהוראת דוד

דף זה טעון גניזה

אוצר החכמה - ספריה ממוחשבת ובה 26,800 ספרי קודש - מהדורת בני תורה

מצולמים דף אחר דף כצורתם המקורית.
'אוצר החכמה' מכיל את כל ספרי היסוד ורוב הספרים השימושיים ללומדים, אלפי ספרים חדשים
בני דורנו לצד ספרים עתיקים ונדירים, קונטרסים, קבצים תורניים, דפוסים ראשונים ועוד

אוצר החכמה ת.ד. 23609, ירושלים. טלפון: 02-5866078. otzar@otzar.biz

RIVYON.COM